

Notat: Decentrale uddannelsespladser

Indledning

I lyset af de seneste udmeldinger om udflytning af uddannelsespladser har DSF udarbejdet en analyse af tilgangen på de decentrale uddannelsesudbud. Analysen baserer sig på data af Ministerspørgsmål 1 ift. L210 Forslag til lov om ændring af lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner (Uddannelsesfilialer).¹ Hovedpointerne af denne analyse er beskrevet i dette notat.

Notatet starter med at forklare metoden, der er anvendt i analyse. Derefter vil notatet præsentere analysens resultater, og give en forklaring på årsagerne af disse resultater. Slutligt vil notatet belyse de konsekvenser, der kan være ved en udflytning af uddannelsespladser.

Metoden i analysen

I analysen har vi set på alle universiteters tilgang og frafald i forhold til henholdsvis campusområde, danske og internationale studerende. Heraf har 4 universiteter decentrale campusområder, mens de 4 andre ikke har, hvilket kan ses i tabellen nedenfor.

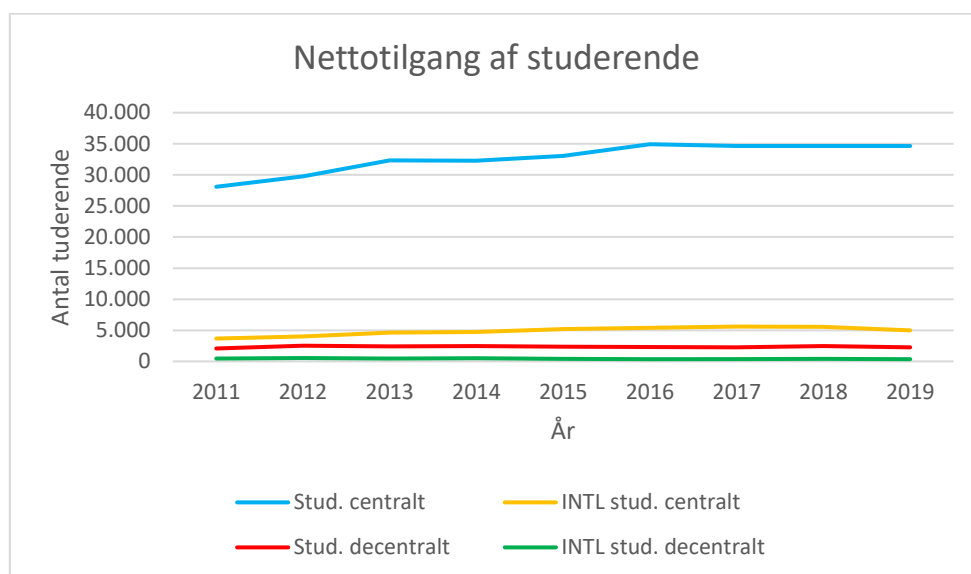
Universitet	Centrale campusområder	Decentrale campusområder
Copenhagen Business School	Frederiksberg	
Danmarks Tekniske Universitet	Lyngby-Taarbæk	
IT-Universitetet i København	København	
Københavns Universitet	København/Frederiksberg, Odense, Aalborg ²	Hillerød, Norddjurs
Roskilde Universitet	Roskilde	
Syddansk Universitet	Odense	Esbjerg, Kolding, Slagelse, Sønderborg
Aalborg Universitet	Aalborg, København	Esbjerg
Aarhus Universitet	Aarhus, København	Herning

Når vi har opgjort tilgangen af studerende som *netto*tilgang, har vi trukket frafald fra tilgangen, for at have et retvisende billede af optaget på campusområder. Det opgjorte frafaldet har dog en usikkerhed ved decentrale udbud, da datagrundlaget ikke viser frafald på under 5 studerende. Notat indeholder kun netto-tal fra 2019, da frafaldsstatistikker ikke er blev indsamlet for 2020. De kan først opgøres ved udgangen af forårssemesteret 2021.

¹ Kilde: <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/l210/spm/1/svar/1775244/index.htm>

² Ingen tilgang ved Københavns Universitet - Campus Aalborg efter 2012

Resultaterne af analysen

Markant større nettobilgang af studerende centralt end decentralt

Når vi ser på 2019, har der været en nettobilgang af studerende på de centrale campusområder på 34.618 studerende. I kontrast til det har nettobilgangen på de decentrale campusområder været på 2.244 studerende. Dermed ser vi, at den decentral nettobilgang udgør 6% af den samlede nettobilgang af studerende i 2019. Til sammenligning udgjorde den decentrale nettobilgang 7% i 2011, her bestod henholdsvis den centrale og decentrale nettobilgang 28.081 og 2.080 studerende.

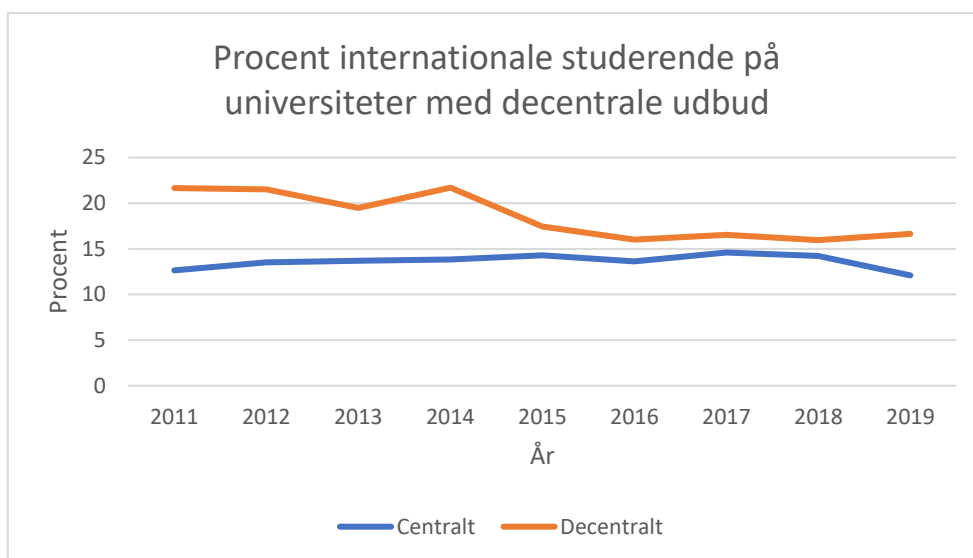
Hvis vi kun ser på de 4 universiteter, der har decentrale campusområder, er nettobilgangen på 21.831 studerende for de centrale campusområder i 2019. Dermed udgør den decentral nettobilgang 9% af den samlede nettobilgang af studerende på de 4 universiteter i 2019. Derimod lå den decentrale nettobilgangen på 11% i 2011.

Markant større stigning i nettobilgang af studerende centralt end decentralt

I perioden 2011 til 2019 ser vi en stigning i nettobilgang på centrale campusområder på 23%, hvorimod det kun er 8% for de decentrale campusområder. Hvis vi igen kun ser på de 4 universiteter, som har decentrale campusområder, i samme periode, er stigningen i nettobilgang på centrale campusområder på 25%.

Større nettobilgang af internationale studerende decentralt end centralt

De internationale studerende udgør en større del på de decentrale campusområder, 17% i 2019, hvorimod de internationale studerende udgør 14% på alle centrale campusområder. Hvis vi ser på de 4 universiteter med decentrale campusområder, udgør internationale studerende 12% på de centrale campusområder.

Årsagerne til resultaterne

Analysen viser et klart billede af, at universitetsstuderende i langt højere grad søger til de centrale campusområder, og udviklingen peger henimod en forøgelse af det. Der er flere grunde til, hvorfor studerende søger dertil, og dem vil vi belyse herefter.

Faglige miljøer

Når studerende søger ind på studiet, ser de frem til kvalitetsuddannelser på højeste internationale niveau. Det bliver muliggjort af den forskningsbaserede undervisning, der tilrettelægges af aktive forskere, som bringer den nyeste viden på området ind i undervisningen. Derfor er det vigtigt at have gode internationale forskningsmiljøer, der samarbejder på tværs af fagområder, og skaber ny viden til samfundet. Det samme gør sig gældende for studerende, der også søger mødet med andre fagligheder end deres egen for at udvide sin horisont, men også for en større læring.

Sociale fællesskaber

Studerende søger til de sociale fællesskaber, der er i studiebyerne. Her er deres venner, men også en masse nye bekendtskaber, som kan bånd resten af livet. Mange studerende engagerer sig i løbet af deres studietid i de sociale fællesskaber på universitetet, såsom tutorkorpserne, festforeningerne og studiesportshold.

Kulturlivet i storbyen

En anden faktor er, at søger henimod de store studiebyer, ikke nødvendigvis på grund af studiet, men i stor grad også på grund den store variation af kulturelle miljøer. I storbyerne kan enhver finde netop det, man leder efter, hvad an det er på lærredet, i tonerne eller på scenen. Alt er tæt på, og man behøver ikke gå langt for at udforske noget nyt.

Konsekvenser ved udflytningen

Dårligere uddannelseskvalitet

Vi ser en store fare i at flytte uddannelsespladser væk fra de centrale campusområder. Enten vil man flytte studerende væk fra deres faglige miljøer eller ved også at flytte forskningen væk fra hinandens samarbejder. Når studerende flyttes væk fra de faglige miljøer, skabes der en kunstig afstand, der betyder mindre feedback på studerendes læring og mindre kontakt til undervisere. Når forskningen bliver flyttet væk fra hinanden, forringes muligheden for samarbejde mellem forskere, og dermed skabes der mindre viden til samfundet.

Begge de førnævnte scenarier vil svække kvaliteten på de udflyttede uddannelser, men det kan potentielt også frembringe kvalitetsforskelle mellem de centrale og decentrale uddannelsespladser, hvilket vil afføde et A-hold og et B-hold på uddannelsesområdet.

Dårligere trivsel

Vi oplever, at det er svært at engagere studerende på decentrale campusområder i disse fællesskaber. Ved at rykke flere uddannelser udenfor de centrale campusområder bryder man fællesskaberne, der er så vigtig en del af trivslen på studiet, som ifølge de nyeste analyser allerede er alarmerende lavt.³

Studerende bliver til pendler

Hvis man flytter uddannelser væk fra storbyen, vil mange studerende ikke opgive at bo i storbyerne, men komme til at pendle mod de decentrale uddannelsespladser. Det sker allerede i nuværende form på Roskilde Universitet, hvor de fleste ikke bor i Roskilde, men pendler dertil.⁴ Det vil imidlertid skade studiemiljøet, da studerende ikke vil være der til fællesskaberne udenfor undervisningen, men bruge den på transporten frem og tilbage.

Dimensionering af engelsksprogede uddannelser

Regeringen planlægger en yderligere dimensionering af engelsksprogede uddannelser for at begrænse antallet af internationale studerende.⁵ Dette vil ramme de decentrale campusområder i langt højere grad end de centrale campusområder, da analysen viser en større andel af internationale studerende disse steder. Regeringens ambitioner vil dermed sænke antallet af studerende på decentrale uddannelser, hvilket svækker de decentrale campusområder.

³ Kilde: <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/nedlukningen-kostet-paa-studerendes-motivation-og-entusiasme>

⁴ Kilde: <https://www.berlingske.dk/hovedstaden/otte-ud-af-ti-ruc-studerende-vil-hellere-pendle-end-bo-i-roskilde>

⁵ Kilde: <https://www.berlingske.dk/samfund/nu-kommer-opgoeret-med-su-til-udlaendinge-og-det-bliver-en-markant-omfang>